ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

მეთორმეტე გამოცემა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

სსაკ. კ. ა. (გ) ც. კ-თან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის
ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალი

თბილისი

ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

თარგმანი
მეთერთმეტე რუსული გამოცემიდან

სახელმწიფო გამომცემლობა
პოლიტიკური ლიტერატურის სექტორი
1 9 5 1

პურის ფრონტზე

საუბრიდან წითელი პროფესურის ინსტიტუტის, კომუნისტური აკადემიისა და სვერდლოვის უნივერსიტეტის სტუდენტებთან 1928 წ. 28 მაისს

კითხვა. რა უნდა ჩაითვალოს ძირითადად იმ სიძნელეებში, რაც პურის საქმეში გვაქვს? რაში მდგომარეობს გამოსავალი ამ სიძნელეებიდან? როგორი უნდა იყოს დასკვნები ამ სიძნელეებთან დაკავშირებით საერთოდ ჩვენი ინდუსტრიის განვითარების ტემპის მხრივ, განსაკუთრებით მსუბუქი და მძიმე ინდუსტრიის თანაფარდობის თვალსაზრისით?

პასუხი. ერთი შეხედვით შეიძლება გვეჩვენოს, რომ სიძნელეები, რაც პურის საქმეში გვაქვს, შემთხვევითია, მხოლოდ ცუდი დაგეგმვის შედეგია, მხოლოდ შედეგია მთელი რიგი შეცდომებისა სამეურნეო დაბალანსების საქმეში.

მაგრამ ეს შეიძლება მხოლოდ ერთი შეხედვით გვეჩვენოს. ნამდვილად კი სიძნელეთა მიზეზები აქ გაცილებით უფრო ღრმაა. უხეირო დაგეგმვამ და სამეურნეო დაბალანსების შეცდომებმა აქ მნიშვნელოვანი როლი რომ შეასრულეს, — ეს სრულიად უეჭველია. მაგრამ ყველაფრის ახსნა უხეირო დაგეგმვით და შემთხვევითი შეცდომებით, — ნიშნავს მეტად უხეში შეცდომის დაშვებას. შეცდომა იქნებოდა შეგვემცირებინა დაგეგმვის როლი და მნიშვნელობა. მაგრამ უფრო მეტი შეცდომა იქნებოდა გეგმიანი საწყისის როლი გაგვეზვიადებინა იმ მოსაზრებით, რომ ჩვენ უკვე მივაღწიეთ განვითარების იმ დონეს, როცა შესაძლებლობა გვაქვს ყველაფერი და ყოველივე ვგეგმოთ და ვაწესრიგოთ.

არ უნდა დავივიწყოთ, რომ იმ ელემენტებს გარდა, რომლებიც ჩვენს გეგმიან ზემოქმედებას ემორჩილებიან, ჩვენი სახალხო მეურნეობის შემადგენლობაში არიან სხვა ელემენტებიც, რომლებიც ჯერჯერობით არ ემორჩილებიან დაგეგმვას, ბოლოს, არიან ჩვენდამი მტრულად განწყობილი კლასები, რომელთა დაძლევა არ შეიძლება სახელმწიფო საგეგმო კომისიის მიერ წარმოებული უბრალო დაგეგმვის წესით.

აი რატომ ვფიქრობ, რომ არ შეიძლება ყველაფერი მივაწეროთ უბრალო შემთხვევითობას, დაგეგმვის შეცდომებს და სხვ.

მაშ რა არის საფუძველი იმ სიძნელეებისა, რაც პურის ფრონტზე გვაქვს?

პურის საქმეში ჩვენი სიძნელეების საფუძველი ის არის, რომ სასაქონლო პურის წარმოების ზრდა ჩვენში უფრო ნელი ტემპით მიმდინარეობს, ვიდრე პურის მოთხოვნილების ზრდა.

იზრდება მრეწველობა. იზრდება მუშების რაოდენობა. იზრდება ქალაქები. იზრდება, ბოლოს, ტექნიკური ნედლეულის (ბამბა, სელი, ჭარხალი და სხვ.) წარმოების რაიონები, რომლებიც აყენებენ მოთხოვნილებას სასაქონლო პურზე. ყოველივე ეს იწვევს პურის, სასაქონლო პურის მოთხოვნილების სწრაფ ზრდას. ხოლო სასაქონლო პურის წარმოება საშინლად ნელი ტემპით იზრდება.

არ შეიძლება ითქვას, რომ დამზადებული პური, რომელიც სახელმწიფოს განკარგულებაშია, წელს უფრო ცოტა გვქონოდეს, ვიდრე შარშან ან შარშანწინ გვქონდა. პირიქით, წელს ჩვენს სახელმწიფოს ბევრად უფრო მეტი პური ჰქონდა, ვიდრე წარსულ წლებში. მაგრამ ჩვენს წინაშე მაინც სიძნელეებია პურის მხრივ.

აი ზოგიერთი ციფრი. 1925/26 წელს 1 აპრილისათვის ჩვენ შევძელით დაგვემზადებინა 434 მილიონი ფუთი პური. აქედან საზღვარგარეთ გავიტანეთ 123 მილიონი ფუთი. მაშასადამე, ჩვენს ქვეყანაში დარჩა 311 მილიონი ფუთი დამზადებული პური. 1926/27 წელს 1 აპრილისათვის დამზადებული გვქონდა 596 მილიონი ფუთი პური. აქედან საზღვარგარეთ გავიტანეთ 153 მილიონი ფუთი. ჩვენს ქვეყანაში დარჩა 443 მილიონი ფუთი დამზადებული პური. 1927/28 წელს 1 აპრილისათვის დამზადებული გვქონდა 576 მილიონი ფუთი პური. აქედან საზღვარგარეთ გავიტანეთ 27 მილიონი ფუთი. ჩვენს ქვეყანაში დარჩა 549 მილიონი ფუთი დამზადებული პური.

სხვანაირად რომ ვთქვათ, წელს 1 აპრილისათვის ჩვენი ქვეყნის მოთხოვნილებისათვის დამზადებული გვქონდა 100 მილიონი ფუთით მეტი პური, ვიდრე შარშან, და 230 მილიონი ფუთით მეტი, ვიდრე შარშანწინ. და წელს ჩვენ მაინც სიძნელეები გვაქვს პურის ფრონტზე.

ჩემს ერთ-ერთ მოხსენებაში უკვე ვთქვი, რომ ეს სიძნელეები სოფლის კაპიტალისტურმა ელემენტებმა და, უწინარეს ყოვლისა, კულაკებმა იმისათვის გამოიყენეს, რომ ჩაეშალათ საბჭოთა სამეურნეო პოლიტიკა. თქვენ იცით, რომ საბჭოთა ხელისუფლებამ მიიღო მთელი რიგი ზომები, რომელთა მიზანია კულაკობის ანტისაბჭოთა გამოსვლის ლიკვიდაცია. ამიტომ ამაზე აქ ბევრს აღარ

ვილაპარაკებ. ამ შემთხვევაში მეორე საკითხი მაინტერესებს. მხედველობაში მაქვს სასაქონლო პურის წარმოების ნელი ტემპით ზრდის მიზეზების საკითხი, საკითხი იმის შესახებ, რომ სასაქონლო პურის წარმოება ჩვენში უფრო ნელი ტემპით იზრდება, ვიდრე მოთხოვნილება პურზე, მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ უკვე მივაღწიეთ სათესი ფართობებისა და პურის საერთო პროდუქციის ომამდელ ნორმებს.

მართლაც, განა ფაქტი არ არის, რომ ჩვენ უკვე მივაღწიეთ სათესი ფართობების ომამდელ ნორმებს? დიახ, ფაქტია. განა ფაქტი არ არის, რომ პურის საერთო პროდუქცია უკვე შარშან უდრიდა წარმოების ომამდელ ნორმას, ე. ი. აღწევდა 5 მილიარდ ფუთამდე? დიახ, ფაქტია. მაშ, თუ ასეა, რით უნდა აიხსნას, რომ, მიუხედავად ამ გარემოებებისა, სასაქონლო პური მოგვყავს ორჯერ ნაკლები, ხოლო საზღვარგარეთ პური გაგვაქვს ოცჯერ ნაკლები, ვიდრე ომამდე?

ეს, უწინარეს ყოვლისა და უმთავრესად, იმით აიხსნება, რომ ოქტომბრის რევოლუციის შედეგად შეიცვალა ჩვენი სოფლის მეურნეობის აგებულება, მსხვილი მემამულური და მსხვილი კულაკური მეურნეობიდან, რომელიც სასაქონლო პურის ყველაზე მეტ რაოდენობას იძლეოდა, გადავედით წვრილ და საშუალო გლეხურ მეურნეობაზე, რომელიც სასაქონლო პურის ყველაზე ნაკლებ რაოდენობას იძლევა. უკვე მარტო ის გარემოება, რომ ომამდე ჩვენში იყო 15 — 16 მილიონი ინდივიდუალური გლეხური მეურნეობა, ახლა კი 24 — 25 მილიონი გლეხური მეურნეობაა, — უკვე მარტო ეს მოწმობს, რომ ჩვენი სოფლის მეურნეობის ძირითად ბაზას ახლა წარმოადგენს წვრილი გლეხური მეურნეობა, რომელიც სასაქონლო პურის მინიმუმს იძლევა.

მიწათმოქმედებაში მსხვილი მეურნეობის ძალა, იქნება ეს მემამულური, კულაკური თუ კოლექტიური მეურნეობა, იმაში მდგომარეობს, რომ მას, ამ მსხვილ მეურნეობას, შესაძლებლობა აქვს გამოიყენოს მანქანები, გამოიყენოს მეცნიერების მიღწევები, გამოიყენოს სასუქი, გაადიდოს შრომის ნაყოფიერება და, ამრიგად, მოგვცეს სასაქონლო პურის ყველაზე მეტი რაოდენობა. და პირიქით, წვრილი გლეხური მეურნეობის სისუსტე იმაში მდგომარეობს, რომ იგი მოკლებულია, ან თითქმის მოკლებულია ამ შესაძლებლობებს, რის გამო იგი ნახევრად-მომხმარებელ, მცირესაქონლიან მეურნეობას წარმოადგენს.

ავიღოთ, მაგალითად, კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები. ისინი სასაქონლო პურს გვაძლევენ მთელი თავიანთი საერთო

წარმოების 47,2 პროცენტის რაოდენობით. სხვანაირად რომ ვთქვათ, ისინი შედარებით მეტ სასაქონლო პურს გვაძლევენ, ვიდრე მემამულური მეურნეობა ომამდე იძლეოდა. წვრილი და საშუალო გლეხური მეურნეობანი კი? ისინი სასაქონლო პურს გვაძლევენ მთელი თავიანთი პროდუქციის მხოლოდ 11,2 პროცენტის რაოდენობით. განსხვავება, როგორც ხედავთ, საკმაოდ მჭევრმეტყველურია.

აი რამდენიმე ციფრი, რომლებიც ააშკარავებენ პურის წარმოების აგებულების სურათს წარსულში, ომამდელ პერიოდში, და ახლა, ოქტომბრისშემდგომ პერიოდში. ეს ციფრები მოგვაწოდა ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს კოლეგიის წევრმა ამხ. ნემჩინოვმა. მათ, ამ ციფრებს, არა აქვთ სიზუსტის პრეტენზია, როგორც აღნიშნავს თავის ბარათში ამხ. ნემჩინოვი, — ისინი მხოლოდ დაახლოებითი გაანგარიშების შესაძლებლობას გვაძლევენ. მაგრამ ეს ციფრები სავსებით საკმარისია იმისათვის, რომ გავიგოთ განსხვავება ომამდელ პერიოდსა და ოქტომბრისშემდგომ პერიოდს შორის საერთოდ პურის წარმოების, განსაკუთრებით კი სასაქონლო პურის წარმოების აგებულების თვალსაზრისით.

ომამდე:	პურის საერთო პროდუქცია მლნ. ფუთ.	%	სასაქონლო პური (არასასოფლო) მლნ. ფუთ.	%	საქონლიანობის %
1. მემამულეები	600	12,0	281,6	21,6	47,0
2. კულაკები	1 900	38,0	650,0	50,0	34,0
3. საშუალო და ღარიბი გლეხები	2 500	50,0	369,0	28,4	14,7
სულ	5 000	100	1 300,6	100	26,0
ომის შემდეგ (1926/27 წელს):					
1. საბჭ. მეურნ. და კოლექტ. მეურნ.	80,0	1,7	37,8	6,0	47,2
2. კულაკები	617,0	13,0	126,0	20,0	20,0
3. საშუალო და ღარიბი გლეხები	4 052,0	85,3	466,2	74,0	11.2
სულ	4 749,0	100	630,0	100	13,3

რას მოწმობს ეს ცხრილი?

იგი მოწმობს, ჯერ-ერთი, იმას, რომ პურის პროდუქტების უდიდესი მასის წარმოება მემამულეებიდან და კულაკებიდან გადავიდა წვრილი და საშუალო გლეხების ხელში. ეს ნიშნავს, რომ წვრილსა და საშუალო გლეხებს, რომლებმაც სავსებით დააღწიეს თავი მემამულეთა უღელს და ძირითადად შეარყიეს კულაკობის ძალა, შესაძ-

ლებლობა მიეცათ ფრიად სერიოზულად გაეუმჯობესებინათ თავიანთი მატერიალური მდგომარეობა. ეს ოქტომბრის რევოლუციის შედეგია. ამაში თავს იჩენს, უწინარეს ყოვლისა, ის გადამწყვეტი მოგება, რაც გლეხობის ძირითადმა მასებმა ოქტომბრის რევოლუციისაგან მიიღეს.

მეორეც, იგი მოწმობს იმას, რომ ჩვენში სასაქონლო პური ძირითადად აქვთ წვრილ და, უწინარეს ყოვლისა, საშუალო გლეხებს. ეს იმას ნიშნავს, რომ არა მარტო პურის საერთო პროდუქციის თვალსაზრისით, არამედ სასაქონლო პურის წარმოების თვალსაზრისითაც სსრ კავშირი, ოქტომბრის რევოლუციის შედეგად, გახდა წვრილ-გლეხური მეურნეობის ქვეყნად, ხოლო საშუალო გლეხი — მიწათმოქმედების «ცენტრალურ ფიგურად».

მესამეც, იგი მოწმობს იმას, რომ მემამულური (მსხვილი) მეურნეობის ლიკვიდაციას, კულაკური (მსხვილი) მეურნეობის ერთისამად და უფრო მეტად შემცირებას და წვრილ გლეხურ მეურნეობაზე გადასვლას, რომელიც საქონლიანობის მხოლოდ 11 პროცენტს იძლევა, ისეთ პირობებში, როცა არ არსებობს რამდენადმე განვითარებული მსხვილი საზოგადოებრივი მეურნეობა პურის წარმოების დარგში (კოლმეურნეობები, საბჭოთა მეურნეობები), — უნდა ვამოეწვია და მართლაც გამოიწვია სასაქონლო პურის წარმოების მკვეთრი შემცირება ომამდელ დროსთან შედარებით. ფაქტია, რომ ჩვენ ახლა ორჯერ ნაკლები სასაქონლო პური გვაქვს, მიუხედავად პურის საერთო პროდუქციის ომამდელი ნორმის არსებობისა.

აი სად არის საფუძველი იმ სიძნელეებისა, რაც პურის ფრონტზე გვაქვს.

აი რატომ არ შეიძლება უბრალო შემთხვევითობად ჩაითვალოს ჩვენი სიძნელენი პურის დამზადების დარგში.

უეჭველია, აქ ერთგვარი უარყოფითი როლი შეასრულა აგრეთვე იმ გარემოებამ, რომ ჩვენმა სავაჭრო ორგანიზაციებმა იკისრეს ზედმეტი მოვალეობა — პურით მოემარაგებინათ მთელი რიგი პატარა და საშუალო ქალაქები, რასაც არ შეეძლო რამდენადმე არ შეემცირებინა სახელმწიფოს პურის მარაგი. მაგრამ არავითარი საფუძველი არა გვაქვს ეჭვი შევიტანოთ იმაში, რომ პურის ფრონტზე ჩვენი სიძნელეების საფუძველია არა ეს გარემოება, არამედ ჩვენი სოფლის მეურნეობის საქონლიანობის ნელი განვითარების ფაქტი იმ დროს, როცა სწრაფად იზრდება მოთხოვნილება სასაქონლო პურზე.

სად არის გამოსავალი მდგომარეობიდან?

არიან ადამიანები, რომლებიც მდგომარეობიდან გამოსავალს ხედავენ კულაკური მეურნეობისაკენ დაბრუნებაში, კულაკური მეურნეობის განვითარებასა და გაშლაში. ეს ადამიანები ვერ ბედავენ ლაპარაკს მემამულური მეურნეობისაკენ დაბრუნებაზე, ვინაიდან, როგორც ჩანს, ესმით, რომ ასეთ რამეებზე ლაყბობა ჩვენს დროში სახიფათოა. მაგრამ ისინი მით უფრო მეტი ხალისით ლაპარაკობენ იმაზე, რომ აუცილებელია კულაკური მეურნეობის ყოველნაირად განვითარება... საბჭოთა ხელისუფლების სასარგებლოდ. ეს ადამიანები ფიქრობენ, რომ საბჭოთა ხელისუფლებას შეუძლია ერთსა და იმავე დროს დაეყრდნოს ორ მოპირდაპირე კლასს, — კულაკების კლასს, რომელთა სამეურნეო პრინციპია მუშათა კლასის ექსპლოატაცია, და მუშების კლასს, რომელთა სამეურნეო პრინციპია ყოველგვარი ექსპლოატაციის მოსპობა. ეს რეაქციონერების შესაფერისი ოინია.

იმის მტკიცებაც კი არ ღირს, რომ ამ რეაქციულ «გეგმებს» საერთო არა აქვთ რა მუშათა კლასის ინტერესებთან, მარქსიზმის პრინციპებთან, ლენინიზმის ამოცანებთან. ლაპარაკი იმის შესახებ, რომ კულაკი ქალაქის კაპიტალისტზე «უარესი არ არის», რომ კულაკი ქალაქის ნეპმანზე უფრო მეტ საფრთხეს არ წარმოადგენს და რომ ამიტომ ახლა არ უნდა «გვეშინოდეს» კულაკობისა, — ასეთი ლაპარაკი ფუჭი ლიბერალური ლაყბობაა, რომელიც ადუნებს მუშათა კლასის და გლეხობის ძირითადი მასების სიფხიზლეს. არ უნდა დავივიწყოთ, რომ თუ ინდუსტრიაში ჩვენ შეგვიძლია წვრილ კაპიტალისტს ქალაქში დავუპირდაპიროთ მსხვილი სოციალისტური მრეწველობა, რომელიც სამრეწველო საქონლის მთელი მასის $^{9}/_{10}$-ს იძლევა, მსხვილ კულაკურ წარმოებას სოფლად შეგვიძლია წარმოების ზაზით დავუპირდაპიროთ მხოლოდ ჯერ კიდევ მოუმაგრებელი კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები, რომლებსაც კულაკურ მეურნეობებთან შედარებით 8-ჯერ ნაკლები პური მოჰყავთ. სოფლად მსხვილი კულაკური მეურნეობის მნიშვნელობის გაუგებლობა, იმის გაუგებლობა, რომ კულაკობის ხვედრითი წონა სოფლად ასჯერ მეტია, ვიდრე წვრილი კაპიტალისტების ხვედრითი წონა ქალაქის მრეწველობაში, — ეს ნიშნავს ჭკუაზე შეშლას, ლენინიზმთან კავშირის გაწყვეტას, მუშათა კლასის მტრების მხარეზე გადასვლას.

ამრიგად, სად არის გამოსავალი მდგომარეობიდან?

1) გამოსავალი, უწინარეს ყოვლისა, იმაში მდგომარეობს, რომ წვრილი, ჩამორჩენილი და დაქსაქსული გლეხური მეურნეობებიდან გადავიდეთ გაერთიანებულ, მსხვილ, საზოგადოებრივ მეურნეობებ-

ზე, რომლებიც მომარაგებული იქნებიან მანქანებით, აღჭურვილი იქნებიან მეცნიერების მიღწევებით და რომლებსაც შეეძლებათ მოიყვანონ სასაქონლო პურის ყველაზე მეტი რაოდენობა. გამოსავალს წარმოადგენს გადასვლა ინდივიდუალური გლეხური მეურნეობიდან კოლექტიურ, საზოგადოებრივ მეურნეობაზე მიწათმოქმედებაში.

ლენინი ჯერ კიდევ ოქტომბრის რევოლუციის პირველი დღეებიდან მოუწოდებდა პარტიას კოლმეურნეობების მოწყობისაკენ. მას შემდეგ ჩვენს პარტიაში არ შეწყვეტილა კოლმეურნეობების იდეის პროპაგანდა. მაგრამ მოწოდებამ კოლმეურნეობების მშენებლობისაკენ მხოლოდ უკანასკნელ დროს პოვა მასობრივი გამოძახილი. ეს, უწინარეს ყოვლისა, იმით აიხსნება, რომ კოოპერაციული საზოგადოებრიობის ფართო განვითარებამ სოფლად მოამზადა გარდატეხა გლეხობის განწყობილებაში კოლმეურნეობების სასარგებლოდ, ხოლო მთელი რიგი კოლმეურნეობების არსებობამ, რომლებიც უკვე ახლა იძლევიან 150 — 200 ფუთ მოსავალს დესეტინაზე და თავიანთი მოსავლის 30 — 40 პროცენტ სასაქონლო პროდუქციას, — შექმნა ღარიბი გლეხობისა და საშუალო გლეხობის ქვედა ფენების სერიოზული სწრაფვა კოლმეურნეობებისაკენ.

აქ მცირე მნიშვნელობა როდი აქვს აგრეთვე იმ გარემოებას, რომ მხოლოდ ამ უკანასკნელ დროს მიეცა სახელმწიფოს შესაძლებლობა სერიოზულად დააფინანსოს საკოლმეურნეო მოძრაობა. ცნობილია, რომ წელს სახელმწიფომ კოლმეურნეობების დასახმარებლად შარშანდელთან შედარებით ორჯერ მეტი თანხა გაიღო (60 მილიონ მანეთზე მეტი). პარტიის XV ყრილობა სავსებით მართალი იყო, როცა აღიარა, რომ პირობები მასობრივი საკოლმეურნეო მოძრაობისათვის უკვე მომწიფდა, რომ საკოლმეურნეო მოძრაობის გაძლიერება ერთ-ერთი უაღრესად სერიოზული საშუალებაა ჩვენს ქვეყანაში პურის წარმოების საქონლიანობის გასადიდებლად.

პურის საერთო პროდუქცია კოლმეურნეობებში 1927 წელს, ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს ცნობებით, შეადგენდა სულ მცირე 55 მილიონ ფუთს 30 პროცენტი საერთო საშუალო საქონლიანობით. ახალი კოლმეურნეობების შექმნის ფართო ტალღამ და ძველი კოლმეურნეობების გაფართოებამ მიმდინარე წლის დამდეგს საგრძნობლად უნდა გაადიდოს პურის წარმოება კოლმეურნეობებში წლის დამლევისათვის. ამოცანა ის არის, რომ შევინარჩუნოთ საკოლმეურნეო მოძრაობის განვითარების ახლანდელი ტემპი, გავამსხვილოთ კოლმეურნეობები, უკუვაგდოთ ცრუ კოლმეურნეობები, შევცვალოთ ისინი ნამდვილი კოლმეურნეობებით და

დავამყაროთ ისეთი რეჟიმი, რომ კოლმეურნეობები მთელ თავიანთ სასაქონლო პურს აბარებდნენ სახელმწიფო და კოოპერაციულ ორგანიზაციებს, წინააღმდეგ შემთხვევაში სახელმწიფო მოუსპობს მათ სუბსიდიებსა და კრედიტებს. მე ვფიქრობ, რომ ამ პირობების დაცვით ჩვენ შევძლებდით იმის მიღწევას, რომ 3 — 4 წლის შემდეგ კოლმეურნეობებმა მრგვალ ასეულ მილიონამდე ფუთი სასაქონლო პური.

ზოგჯერ საკოლმეურნეო მოძრაობას უპირდაპირებენ კოოპერაციულ მოძრაობას; როგორც ჩანს, ფიქრობენ, რომ კოლმეურნეობები ერთია, ხოლო კოოპერაცია — მეორე. ეს, რა თქმა უნდა, სწორი არ არის. ზოგიერთი იქამდეც კი მიდის, რომ კოლმეურნეობებს უპირდაპირებს ლენინის კოოპერაციულ გეგმას. ლაპარაკიც ზედმეტია, რომ ასეთ დაპირისპირებას საერთო არა აქვს რა ჭეშმარიტებასთან. ნამდვილად კოლმეურნეობები წარმოადგენენ კოოპერაციის სახეს, საწარმოო კოოპერაციის ყველაზე მკაფიო სახეს. არის კოოპერაცია გამსაღებელი, არის მომმარაგებელი, არის საწარმოოც. კოლმეურნეობები წარმოადგენენ საერთოდ კოოპერაციული მოძრაობის, კერძოდ ლენინის კოოპერაციული გეგმის განუყოფელ შემადგენელ ნაწილს. ლენინის კოოპერაციული გეგმის გატარება იმას ნიშნავს, რომ გამსაღებელი და მომმარაგებელი კოოპერაციიდან გლეხობა ავამაღლოთ საწარმოო კოოპერაციამდე, ასე ვთქვათ, საკოლმეურნეო კოოპერაციამდე. სხვათა შორის, ამით აიხსნება ის ფაქტი, რომ კოლმეურნეობებმა ჩვენში წარმოშობა და განვითარება იწყეს მხოლოდ გამსაღებელი და მომმარაგებელი კოოპერაციის განვითარებისა და გაძლიერების შედეგად.

2) მეორეც, გამოსავალი იმაში მდგომარეობს, რომ გავაფართოოთ და განვამტკიცოთ ძველი საბჭოთა მეურნეობები, მოვაწყოთ და განვავითაროთ ახალი მსხვილი საბჭოთა მეურნეობები. პურის საერთო პროდუქცია ახლანდელ საბჭოთა მეურნეობებში 1927 წელს, ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს ცნობებით, შეადგენდა სულ მცირე 45 მილიონ ფუთს 65 პროცენტი საქონლიანობით. უეჭველია, რომ სახელმწიფოს მხრივ გარკვეული დახმარებით საბჭოთა მეურნეობები შესძლებენ პურის წარმოების მნიშვნელოვნად გადიდებას.

მაგრამ ამოცანა ამით როდი ამოიწურება. არსებობს საბჭოთა ხელისუფლების გადაწყვეტილება, რომლის თანახმად იმ რაიონებში, სადაც გლეხებს არ უჭირავთ მიწის ნაკვეთები, ეწყობა ახალი მსხვილი საბჭოთა მეურნეობები (თვითეული 10 ათასი დესეტინიდან 30 ათას დესეტინამდე), რომლებმაც 5 — 6 წლის შემდეგ უნდა

მოგვცენ 100 მილიონი ფუთი სასაქონლო პური. ამ საბჭოთა მეურნეობების შექმნა უკვე დაიწყო. ამოცანა ის არის, რომ აუცილებლად განვახორციელოთ საბჭოთა ხელისუფლების ეს გადაწყვეტილება. მე ვფიქრობ, თუ ამ ამოცანებს განვახორციელებთ, ჩვენ შევძლებთ მივაღწიოთ იმას, რომ 3 — 4 წლის შემდეგ ძველი და ახალი საბჭოთა მეურნეობებიდან მივიღოთ 80 — 100 მილიონი ფუთი სასაქონლო პური.

.3) ბოლოს, გამოსავალი იმაში მდგომარეობს, რომ სისტემატურად გავადიდოთ წვრილ და საშუალო ინდივიდუალურ გლეხურ მეურნეობათა მოსავლიანობა. ჩვენ ვერ გავუწევთ და არ უნდა ვუწევდეთ დახმარებას ინდივიდუალურ მსხვილ კულაკურ მეურნეობას. მაგრამ ჩვენ შეგვიძლია და კიდევაც უნდა გავუწიოთ დახმარება ინდივიდუალურ წვრილ და საშუალო გლეხურ მეურნეობას, — გავადიდოთ მისი მოსავლიანობა და მოვაქციოთ იგი კოოპერაციული ორგანიზებულობის კალაპოტში. ეს ძველი ამოცანაა, იგი ჩვენში განსაკუთრებული სიძლიერით წამოყენებულ იქნა ჯერ კიდევ 1921 წელს სასურსათო გაწერის სასურსათო გადასახადით შეცვლის დროს. ეს ამოცანა დადასტურებულია ჩვენი პარტიის მიერ XIV და XV ყრილობებზე. ამ ამოცანის დიდ მნიშვნელობას ცხადყოფენ ახლა სიძნელეები პურის ფრონტზე. ამიტომ იგი, ეს ამოცანა, ისეთივე სიმტკიცით უნდა სრულდებოდეს, როგორითაც შესრულდება პირველი ორი ამოცანა, — ამოცანა კოლმეურნეობების შესახებ და ამოცანა საბჭოთა მეურნეობების შესახებ.

ყველა მონაცემი მოწმობს, რომ გლეხური მეურნეობის მოსავლიანობა რამდენიმე წლის განმავლობაში შეიძლება გადიდებულ იქნას 15 — 20 პროცენტით. ჩვენში ამჟამად ხმარებაშია სულ მცირე 5 მილიონი კავი. მარტო მათი შეცვლა გუთნებით უაღრესად სერიოზულად გაზრდიდა პურის წარმოებას ჩვენს ქვეყანაში. აღარაფერს ვამბობ გლეხურ მეურნეობათა მომარაგებაზე სასუქის ერთგვარი მინიმუმით, გაწმენდილი თესლეულით, წვრილი ტიპის მანქანებითა და სხვ.. მეთოდი კონტრაქტაციისა, მეთოდი მთელ სოფლებთან ხელშეკრულებათა დადებისა მათ მოსამარაგებლად თესლეულით და სხვ. იმ აუცილებელი პირობით, რომ მათგან მივიღებთ პურის პროდუქტებს სათანადო რაოდენობით, — ეს მეთოდი წარმოადგენს გლეხურ მეურნეობათა მოსავლიანობის გადიდებისა და კოოპერაციაში გლეხების ჩაბმის საუკეთესო საშუალებას. მე ვფიქრობ, რომ თუ სერიოზულად ვიმუშავებთ ამ მიმართულებით, 3 — 4 წლის შემდეგ შევძლებთ წვრილ და საშუალო ინდივიდუალურ გლეხურ

მეურნეობათაგან მივიღოთ სულ მცირე 100 მილიონი ფუთი ახალი სასაქონლო პური.

ამრიგად, თუ ყველა ამ ამოცანას შევასრულებთ, 3 — 4 წლის შემდეგ შეიძლება გვქონდეს სახელმწიფოს განკარგულებაში დამატებით ახალი 250 — 300 მილიონი ფუთი სასაქონლო პური, რაც ცოტად თუ ბევრად საკმაო იქნება სათანადო მანევრირებისათვის როგორც ჩვენი ქვეყნის შიგნით, ისე მის გარეთ.

ასეთია, ძირითადად, ის ღონისძიებანი, რომლებიც აუცილებელია იმისათვის, რომ თავი დავაღწიოთ სიძნელეებს პურის ფრონტზე.

ამ ძირითად ღონისძიებათა შეერთება იმ მიმდინარე ღონისძიებებთან, რომელთა დანიშნულებაა დაგეგმვის გაუმჯობესება საქონლით სოფლის მომარაგების დარგში, და ჩვენი სავაჭრო ორგანიზაციების განთავისუფლება მთელი რიგი პატარა და საშუალო ქალაქების პურით მომარაგების მოვალეობისაგან, — ასეთია ამჟამად ამოცანა.

საჭირო ხომ არ არის ამ ღონისძიებებთან ერთად მივიღოთ კიდევ მთელი რიგი სხვა ღონისძიებანი, ვთქვათ, ღონისძიებანი ჩვენი ინდუსტრიის განვითარების ტემპის შესანელებლად, ვინაიდან ინდუსტრიის ზრდა ქმნის პურის მოთხოვნილების გაძლიერებულ ზრდას, რაც ჯერჯერობით წინ უსწრებს სასაქონლო პურის წარმოების ზრდას? არა, არ არის საჭირო. არავითარ შემთხვევაში! ინდუსტრიის განვითარების ტემპის შენელება ნიშნავს მუშათა კლასის დასუსტებას, ვინაიდან თვითეული ნაბიჯის წინ გადადგმა ინდუსტრიის განვითარების საქმეში, თვითეული ახალი ფაბრიკა, თვითეული ახალი ქარხანა წარმოადგენს, ლენინის თქმით, მუშათა კლასის «ახალ ციხე-სიმაგრეს», რომელიც აძლიერებს მის პოზიციებს წვრილბურჟუაზიულ სტიქიასთან ბრძოლაში, ჩვენი მეურნეობის კაპიტალისტურ ელემენტებთან ბრძოლაში. პირიქით, უნდა შევინარჩუნოთ ინდუსტრიის განვითარების ახლანდელი ტემპი, პირველი შესაძლებლობისთანავე კიდევ უფრო უნდა განვავითაროთ იგი, რათა სოფელი საქონლით ავავსოთ და მეტი პური გამოვიტანოთ იქიდან, რათა სოფლის მეურნეობა და, უწინარეს ყოვლისა, კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები მოვამარაგოთ მანქანებით, რათა მოვახდინოთ სოფლის მეურნეობის ინდუსტრიალიზაცია და გავადიდოთ მისი პროდუქციის საქონლიანობა.

იქნებ საჭირო იყოს მეტი «სიფრთხილისათვის» მძიმე მრეწველობის განვითარების შენელება იმ მიზნით, რომ მსუბუქი მრეწველო-

ბა, რომელიც, უმთავრესად, გლეხური ბაზრისათვის მუშაობს, ჩვენი ინდუსტრიის ბაზად გავხადოთ? არავითარ შემთხვევაში! ეს იქნებოდა თვითმკვლელობა, ძირის გამოთხრა მთელი ჩვენი მრეწველობისათვის, მათ შორის მსუბუქი მრეწველობისათვისაც. ეს იქნებოდა ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის ლოზუნგზე ხელის აღება, ჩვენი ქვეყნის გადაქცევა მეურნეობის მსოფლიო კაპიტალისტური სისტემის დანამატად.

ჩვენ აქ ვემყარებით ლენინის ცნობილ სახელმძღვანელო დებულებებს, რომლებიც მან მოგვცა კომინტერნის IV კონგრესზე და რომლებიც უთუოდ სავალდებულოა მთელი ჩვენი პარტიისათვის. აი რას ამბობდა ლენინი ამის შესახებ კომინტერნის IV კონგრესზე:

«რუსეთის ხსნას წარმოადგენს არა მარტო კარგი მოსავალი გლეხურ მეურნეობაში — ეს კიდევ ცოტაა, — და არა მარტო კარგი მდგომარეობა მსუბუქი მრეწველობისა, რომელიც მოხმარების საგნებს აწვდის გლეხობას, — ესეც კიდევ ცოტაა, — ჩვენთვის აუცილებელია ავრეთვე მძიმე ინდუსტრია».

ან კიდევ:

«ჩვენ მომჭირნეობას ვეწევით ყველაფერზე, სკოლებზეც კი. ეს უნდა იყოს, რადგან ვიცით, რომ თუ არ ვიხსენით მძიმე მრეწველობა, თუ არ აღვადგინეთ იგი, ისე ჩვენ ვერავითარ მრეწველობას ვერ შევქმნით, უიმისოდ კი ჩვენ საერთოდ დავღუპებით, როგორც დამოუკიდებელი ქვეყანა» (ტ. XXVII, გვ. 349).

ლენინის ამ მითითებათა დავიწყება არ შეიძლება.

როგორ იქნება მუშათა და გლეხთა კავშირის საქმე დასახულ ღონისძიებებთან დაკავშირებით? მე ვფიქრობ, რომ ამ ღონისძიებებს შეუძლიათ მხოლოდ გააადვილონ მუშათა და გლეხთა კავშირის განმტკიცების საქმე.

მართლაც: თუ კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები აჩქარებული ტემპით განვითარდებიან; თუ წვრილი და საშუალო გლეხობისათვის პირდაპირი დახმარების გაწევის შედეგად მათი მეურნეობების მოსავლიანობა გაიზრდება, ხოლო კოოპერაცია გლეხობის სულ უფრო ფართო მასებს მოიცავს; თუ სახელმწიფო მიიღებს რამდენიმე ახალ ასეულ მილიონ ფუთ სასაქონლო პურს, რაც საჭიროა მანევრირებისათვის; თუ ამ და მსგავს ღონისძიებათა შედეგად კულაკობა აილაგმება და იგი თანდათან იქნება დაძლეული,—მაშინ განა ცხადი არ არის, რომ წინააღმდეგობანი მუშათა კლასსა და გლეხობას შორის მუშათა და გლეხთა კავშირის შიგნით ამ დროს სულ უფრო და უფრო შესუსტდება, პურის დამზადების საქმეში საგანგებო ზომები საჭირო აღარ იქნება, გლეხობის ფართო მასები სულ უფრო მეტად მობრუნდებიან მეურნეობის კოლექტი-

ური ფორმებისაკენ, ხოლო ბრძოლა კაპიტალისტური ელემენტების დაძლევისათვის სოფლად სულ უფრო მასობრივ და ორგანიზებულ ხასიათს მიიღებს.

განა ცხადი არ არის, რომ მუშათა და გლეხთა კავშირის საქმე მხოლოდ მოიგებს ასეთ ღონისძიებათა გატარებით?

ოღონდ საჭიროა მხედველობაში გვქონდეს, რომ მუშათა და გლეხთა კავშირი პროლეტარიატის დიქტატურის პირობებში უბრალო კავშირად არ შეიძლება მივიჩნიოთ. ეს კავშირი არის მუშათა კლასისა და გლეხობის მშრომელი მასების კლასობრივი კავშირის განსაკუთრებული ფორმა, რომელიც მიზნად ისახავს: ა) მუშათა კლასის პოზიციების გაძლიერებას, ბ) მუშათა კლასის ხელმძღვანელი როლის უზრუნველყოფას ამ კავშირის შიგნით, გ) კლასებისა და კლასობრივი საზოგადოების მოსპობას. მუშათა და გლეხთა კავშირის ყოველი სხვაგვარი გაგება არის ოპორტუნიზმი, მენშევიზმი, ესერობა, — ყველაფერი, რაც გნებავთ, ოღონდ არა მარქსიზმი, ოღონდ არა ლენინიზმი.

როგორ შევათავსოთ მუშათა და გლეხთა კავშირის იდეა ლენინის ცნობილ დებულებასთან იმის შესახებ, რომ გლეხობა «უკანასკნელი კაპიტალისტური კლასია»? აქ წინააღმდეგობა ხომ არ არის? წინააღმდეგობა აქ მხოლოდ გარეგნულია, მოჩვენებითი. ნამდვილად აქ არავითარი წინააღმდეგობა არ არის. იმავე მოხსენებაში კომინტერნის III კონგრესზე, სადაც ლენინი გლეხობას ახასიათებს როგორც «უკანასკნელ კაპიტალისტურ კლასს», ამავე მოხსენებაში ლენინი კიდევ და კიდევ ასაბუთებს მუშათა და გლეხთა კავშირის აუცილებლობას და აცხადებს, რომ «დიქტატურის უმაღლესი პრინციპია გლეხობასთან პროლეტარიატის კავშირის უზრუნველყოფა, რათა პროლეტარიატმა შესძლოს ხელმძღვანელი როლისა და სახელმწიფო ძალაუფლების შენარჩუნება». ცხადია, რომ ლენინი, ყოველ შემთხვევაში, აქ არ ხედავს არავითარ წინააღმდეგობას.

როგორ უნდა გვესმოდეს ლენინის დებულება იმის შესახებ, რომ გლეხობა «უკანასკნელი კაპიტალისტური კლასია»? ეს იმას ხომ არ ნიშნავს, რომ გლეხობა კაპიტალისტებისაგან შესდგება? არა, არ ნიშნავს.

ჯერ-ერთი, ეს იმას ნიშნავს, რომ ინდივიდუალური გლეხობა განსაკუთრებული კლასია, რომელიც მეურნეობას აშენებს წარმოების იარაღებისა და საშუალებების კერძო საკუთრების საფუძველზე და რომელიც, ამის გამო, განსხვავდება პროლეტარების კლასისაგან, რომლებიც მეურნეობას აშენებენ წარმოების იარაღებისა და საშუალებების კოლექტიური საკუთრების საფუძველზე.

მეორეც, ეს იმას ნიშნავს, რომ ინდივიდუალური გლეხობა ისეთი კლასია, რომელიც თავისი წრიდან გამოყოფს, წარმოშობს და ასაზრდოებს კაპიტალისტებს, კულაკებს და საერთოდ სხვადასხვაგვარ ექსპლოატატორებს.

ეს გარემოება დაუძლეველ დაბრკოლებას ხომ არ წარმოადგენს მუშათა და გლეხთა კავშირის ორგანიზაციის საქმისათვის? არა, არ წარმოადგენს. პროლეტარიატის კავშირი გლეხობასთან პროლეტარიატის დიქტატურის პირობებში არ შეიძლება განხილულ იქნას, როგორც მთელ გლეხობასთან კავშირი. პროლეტარიატის კავშირი გლეხობასთან არის მუშათა კლასის კავშირი გლეხობის მშრომელ მასებთან. ასეთი კავშირი ვერ განხორციელდება გლეხობის კაპიტალისტურ ელემენტებთან უბრძოლველად, კულაკობასთან უბრძოლველად. ასეთი კავშირი მტკიცე ვერ იქნება, თუ ორგანიზებული არ იქნა ღარიბი გლეხობა, როგორც მუშათა კლასის დასაყრდენი სოფლად. ამიტომ მუშათა და გლეხთა კავშირი პროლეტარიატის დიქტატურის ახლანდელ პირობებში შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ ლენინის ცნობილი ლოზუნგით: დაეყრდენი ღარიბ გლეხობას, მოაწყე მტკიცე კავშირი საშუალო გლეხთან, ერთი წუთითაც ნუ შეწყვეტ ბრძოლას კულაკობასთან. ვინაიდან მხოლოდ ამ ლოზუნგის გატარებით შეიძლება განხორციელდეს სოციალისტური მშენებლობის კალაპოტში გლეხობის ძირითადი მასების მოქცევის საქმე.

ამრიგად, თქვენ ხედავთ, რომ წინააღმდეგობა ლენინის ღარ ფორმულას შორის მხოლოდ მოჩვენებითი, გარეგნული წინააღმდეგობაა. ნამდვილად კი მათ შორის არავითარი წინააღმდეგობა არ არის.